

KREKENAVOS REGIONINIO PARKO DIREKCIJA

IŠVADA

DĖL VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ IR DARBUOTOJŲ, DIRBANČIŲ PAGAL DARBO SUTARTIS, VIEŠŲJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ DERINIMO TEISINIO REGLAMENTAVIMO, PROCEDŪRŲ ĮVERTINIMO NUSTATYMO

2020-08-24
Dobrovolės k.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsniu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, Valstybės ir savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl Valstybės ar savivaldybių įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. liepos 22 d. įsakymu Nr. D1-442 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos ir jos valdymo sričiai priskirtų biudžetinių įstaigų, valstybės įmonių ir viešųjų įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, vertinimo ir motyvuotos išvados rengimo aprašo ir veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, sąrašo patvirtinimo“, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 3 d. įsakymu Nr. V-85 „Dėl saugomų teritorijų direkčių veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, sąrašo patvirtinimo“, atliktas Krekenavos regioninio parko direkcijos (toliau – Direkcija) valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis viešųjų ir privačių interesų derinimo teisinio reglamentavimo, procedūrų įvertinimas.

Direkcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis viešųjų ir privačių interesų derinimo teisinio reglamentavimo, procedūrų įvertinimą atliko Direkcijos vadovas.

Analizuotas laikotarpis: 2019 m. sausio 1 d. – 2019 m. gruodžio 31 d.

Direkcijos pagrindinės veiklos sritys apibrėžiamos Krekenavos regioninio parko direkcijos nuostatuose, patvirtintuose Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2008-08-04 įsakymu Nr. V279 su vėlesniais pakeitimais ir papildymais.

Pagal Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymą valstybės ar savivaldybės įstaigos veiklos sritis priskiriama prie sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, jeigu įstaigos veiklos sritis atitinka vieną ar kelis iš šių kriterijų:

1. padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika;
2. pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas;
3. atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuota;
4. veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu;
5. daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo;
6. naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija;
7. anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų.

Įvertinus Direkcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis viešųjų ir privačių interesų derinimo teisinio reglamentavimo, procedūrų atitiktį Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnyje įtvirtintiems kriterijams, nustatyta:

1. Pagal kriterijų „Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika“ vertinimo metu Direkcijoje korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos faktų nenustatyta.

2. Kriterijus „Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas“ neaktualus, nes Direkcijos pagrindinės funkcijos nėra kontrolės ir priežiūros vykdymas, kaip tai suprantama Korupcijos prevencijos įstatyme.

3. Pagal kriterijų „Atskirų valstybės tarnautojų ir darbuotojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti“: Direkcijos veikla yra išsamiai reglamentuota Direkcijos nuostatuose, Direkcijos vidaus tvarkos taisyklėse, patvirtintose Krekenavos regioninio parko direktoriaus 2017 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. V1-5 „Dėl Krekenavos regioninio parko direktoriaus vidaus tvarkos taisyklių patvirtinimo“, Direkcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, pareigybių aprašymuose bei vidaus teisės aktuose, kuriuose detalai nustatytos atskirų rūšių veiklos procedūros. Atskiras veiklos sritis reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai ar kitų institucijų priimami teisės aktai.

Direkcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė konkrečiose srityse yra reglamentuota priimtuose būtinuose teisės aktuose. Vidaus teisės aktų atitiktis įstatymams, jų taikymo praktika periodiškai vertinama, peržiūrima, apibendrinama, prirėikus tikslinama.

Valstybės tarnautojų veiklos etikos principai, tarnybinės veiklos vertinimas reglamentuoti Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme ir Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 24 d. nutarimu Nr. 968 „Dėl Valstybės tarnautojų veiklos etikos taisyklių patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 24 d. nutarime Nr. 977 „Dėl Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams taisyklių“.

4. Kriterijus „Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo“:

Direkcijoje valstybės tarnautojams ir dirbantiems pagal darbo sutartis darbuotojams, atliekant tiesiogines pareigas ir priimant sprendimus privaloma užtikrinti, kad pirmenybė būtų teikiama viešiesiems interesams, siekiant užkirsti kelią kilti interesų konfliktams bei plisti korupcijai.

Viešųjų interesų viršenybei užtikrinti deklaruojantys asmenys privalo nešališkai, sąžiningai ir tinkamai atlikti tarnybines pareigas, teisės aktų nustatyta tvarka ir priemonėmis vengti interesų konflikto ir elgtis taip, kad nekiltų abejonių, kad toks konfliktas yra, nesinaudoti tarnybinėmis pareigomis ar tarnybiniu statusu asmeninei naudai gauti, priimdami sprendimus, vadovautis įstatymais ir visų asmenų lygybės principu, nesinaudoti viešai neskelbiama tarnybine informacija ne tarnybinei veiklai, nesinaudoti ir neleisti kitiems naudotis valstybės valdomu turtu ne tarnybinei veiklai, išskyrus įstatymuose ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose nustatytas išimtis.

Darbuotojų viešųjų ir privačių interesų derinimą jų veikloje reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas, Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklės, patvirtintos Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2012 m. liepos 5 d. sprendimu Nr. KS-84 „Dėl Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklių bei Privačių interesų deklaracijos formos ID001 patvirtinimo“ (su visais pakeitimais ir papildymais) ir kiti teisės aktai.

Siekiant nustatyti darbuotojų privačių interesų deklaravimo ir, iškilus interesų konfliktui, darbuotojų nusišalinimo ar nušalinimo nuo sprendimų priėmimo procedūras, Krekenavos regioninio parko direktoriaus 2019 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. V1-35 patvirtintas Krekenavos regioninio parko direktoriaus darbuotojų viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi ir kontrolės vykdymo tvarkos aprašas.

Į pareigas priimti valstybės tarnautojai ir dirbantys pagal darbo sutartis darbuotojai, turintys administravimo įgaliojimus pateikia deklaracijas elektroninėmis priemonėmis per Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (VMI) Elektroninio deklaravimo sistemą (toliau – EDS) per 30 kalendorinių dienų nuo jo priėmimo į pareigas dienos. Viešojo pirkimo komisijos narys, asmuo, atliekantis supaprastintus pirkimus ar pirkimo procedūroje dalyvaujantis ekspertas pateikia deklaraciją elektroninėmis priemonėmis (jeigu jos nebuvo dar pateiktos) iki dalyvavimo viešojo pirkimo procedūroje pradžios.

Pasikeitus duomenims arba atsiradus naujų duomenų Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nustatyta tvarka, deklaruojantis asmuo patikslina privačių interesų deklaraciją per 30 kalendorinių dienų nuo duomenų pasikeitimo ar naujų atsiradimo, o paaiškėjus naujoms aplinkybėms, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas, papildo deklaraciją ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo šių aplinkybių paaiškėjimo.

Darbuotojai atsako už savo privačių interesų deklaracijose pateiktų duomenų teisingumą, Direkcijos vadovo informavimą apie interesų konfliktą sukeliančias aplinkybes bei nusišalinimą nuo dalyvavimo rengiant, svarstant ir priimant sprendimus, kurie gali sukelti arba sukelia interesų konfliktą. Darbuotojai privalo nusišalinti visuose sprendimo rengimo, svarstymo ir priėmimo etapuose arba kitaip paveikti sprendimus, galinčius sukelti ar sukeliančius interesų konfliktą ir nedaryti jokios įtakos kitų asmenų priimamiems sprendimams. Deklaruojančiam asmeniui draudžiama dalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimus arba kitaip juos paveikti ar bandyti paveikti, arba atlikti kitas tarnybines pareigas (toliau – atlikti tarnybines pareigas), jeigu atliekamos tarnybines pareigos yra susijusios su jo privačiais interesais.

Kaip deklaruojantys asmenys laikosi Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų, kontroliuoja ir prižiūri Direkcijos vadovas bei jo paskirtas darbuotojas (nagrinėjamu laikotarpiu darbuotojas paskirtas 2019 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. V1-35). Šiam darbuotojui pavesta vykdyti Privačių interesų deklaracijų kontrolę privačių interesų deklaracijų tvarkymo informacinės sistemos (toliau - PIDTIS) priemonėmis ne rečiau nei kartą per ketvirtį; tikrinti ir analizuoti darbuotojų privačių interesų deklaracijų duomenis – atlikti jų stebėseną, o nustačius galimą ar realų interesų konflikto pavojaus atvejį, apie tai nedelsiant raštu informuoti Direkcijos vadovą.

Direkcijoje yra patvirtintas pareigų, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašas, kuris pagal poreikį tikslinamas (nagrinėjamu laikotarpiu galiojo sąrašas, patvirtintas 2008 m. lapkričio 27 d. Nr. VI - 41).

Asmuo, dirbantis Direkcijoje, negali priimti dovanų ar paslaugų arba jas teikti, jeigu tai gali sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą. Šis apribojimas netaikomas asmenims, gavusiems dovanų ar paslaugų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas, kurios įprastai yra susijusios su asmens, dirbančio valstybinėje tarnyboje, pareigomis, taip pat reprezentacijai skirtoms dovanoms (valstybės, įstaigos ir kitokia simbolika, kalendoriai, knygos ir kitokio informacinio pobūdžio spaudiniai), kurių vertė neviršija 30 eurų. Jeigu dovanos vertė viršija 30 eurų, ši dovana yra laikoma Direkcijos nuosavybe. Tokia dovana įvertinama ir saugoma Direkcijos vadovo nustatyta tvarka. Asmuo, kuris asmeniškai ar per tarpininkus priėmė leidžiamo dydžio dovaną iš fizinio ar juridinio asmens ir dėl to gali kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktas, vienus metus negali dalyvauti rengiant, svarstant ar priimant sprendimus ar atlikti kitų tarnybinių pareigų dėl šio asmens.

Atrankos būdu patikrinus PIDTIS darbuotojų pateiktas privačių interesų deklaracijas, jų pasirašytus konfidencialumo pasižadėjimus bei nešališkumo deklaracijas, Direkcijos viešųjų pirkimų dokumentus ir kitus turimus dokumentus, darytina išvada, kad Direkcijos darbuotojai laikosi Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nuostatų.

Dėl Direkcijos darbuotojų kaitos ir viešųjų ir privačių interesų derinimo teisinio reglamentavimo keitimosi, darbuotojai nuolat savarankiškai gilina žinias ir, atsižvelgiant į Direkcijos finansines galimybes, dalyvauja mokymuose, susijusiuose su viešųjų ir privačių interesų derinimu.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad viešųjų ir privačių interesų derinimo organizavimo ir vykdymo procesas Direkcijoje yra tinkamai subalansuotas. Nors formaliai viešųjų ir privačių interesų derinimas priskirtinas prie sričių, kurioje didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, tačiau, atsižvelgiant į griežtą reglamentavimą, galima daryti išvadą, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė yra minimali.

5. Kriterijus „Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija“ neaktualus, nes per analizuojamąjį laikotarpį Direkcija neturėjo sričių, kurios būtų susijusios su įslaptintos informacijos gavimu ir naudojimu.

6. Kriterijus „Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų“ neaktualus, nes Specialiųjų tyrimų tarnyba korupcijos rizikos analizės Direkcijoje neatliko.

IŠVADA

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad korupcijos pasireiškimo tikimybė Direkcijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis viešųjų ir privačių interesų derinimo teisinio reglamentavimo, procedūrų įvertinimo srityje analizuotu laikotarpiu (2019 metai) vertintina kaip nedidelė.

Direktorė

Alma Kavaliauskienė